

Jaarverslag 2019

VOEDSELBANKEN.NL

Arnhem & regionaal distributiecentrum

Voorwoord

In dit jaarverslag kunt u de belangrijkste ontwikkelingen van Voedselbank Arnhem in 2019 lezen.

De Voedselbank Arnhem heeft twee belangrijke rollen: aan de ene kant biedt zij hulp aan de armste gezinnen in de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Westervoort, Duiven, Doesburg, Rheden en Rozendaal. Daarnaast functioneert de Voedselbank in Arnhem als distributiecentrum voor 25 andere voedselbanken in de provincie Gelderland en een deel van de provincie Utrecht.

Deze rollen worden vervuld door goed voedsel in te zamelen dat anders weggegooid zou worden en dit te leveren aan mensen die van een heel gering budget moeten rondkomen. Het aanbod van voedsel is afkomstig van winkels, distributiecentra en bedrijven, die producten die zij niet meer (tijdig) kunnen verkopen, niet vernietigen maar aan de voedselbank leveren. Hiertoe wordt zowel op landelijk niveau via Voedselbanken Nederland als op lokaal niveau met eigen voedselverwerwers voedsel ingezameld en daarmee verspilling van goed voedsel voorkomen.

Bij Voedselbank Arnhem werken uitsluitend onbetaalde vrijwilligers. Ruim 400 vrijwilligers zorgen ervoor dat er wekelijks aan meer dan 1200 huishoudens in de regio Arnhem voedsel verstrekt wordt, hetzij in de vorm van een pakket, hetzij via het aanbod van onze eigen winkel. Daarnaast zorgen deze vrijwilligers voor de distributie van producten aan andere voedselbanken.

Dit jaarverslag bevat een specificatie van onze activiteiten in 2019. Veel hiervan is sinds maart 2020 door de Corona-crisis overhoop gehaald. De gevolgen daarvan worden in de vooruitblik 2020 samengevat.

Het bestuur is onze (voedsel)leveranciers, alle vrijwilligers en donateurs enorm dankbaar voor hun waardevolle bijdrage en inzet. Zonder hen zou Voedselbank Arnhem haar taken niet kunnen uitvoeren.

Namens het bestuur,

Caroline van der Sluis

Algemeen coördinator en vicevoorzitter

Klanten

Het aantal klanten is in 2019 met 8% toegenomen tot 1221. Deze toename is ten dele te wijten aan de verruiming van de toelatingscriteria. Daarnaast is het een belangrijk signaal dat ondanks de economische groei 1 miljoen inwoners in Nederland op of onder de armoedegrens leven. Een groeiend deel hiervan ondersteunen we met een wekelijks voedselpakket. Hulpverleners weten ons steeds beter te vinden. Onze stijging in klantenaantallen was in lijn met het landelijke percentage. Gelukkig is er ook een grote groep klanten uitgestroomd, wat aangeeft dat deze voormalige klanten erin geslaagd zijn hun financiële situatie te verbeteren. Het aantal klanten dat langer dan een jaar een pakket ontvangt is gestegen van 45 naar 53%.

Wij leveren ons voedsel via 18 uitgiftepunten in Arnhem en de regio en daarnaast vanuit onze winkel in Arnhem-Zuid.

Onze winkel, die inmiddels bijna 3 jaar bestaat, blijft groeien, zowel in klantenaantallen als in voedselaanbod. Vijf dagen per week wordt de zogenaamde derving van de supermarkten in de buurt door onze Voedselbrigade opgehaald en omdat de winkel dagelijks open is, komen deze producten nog dezelfde dag bij onze klanten terecht. Inmiddels komen dagelijks ca. 90 klanten in de winkel, die door deze formule veel keuze hebben uit vers en gezond voedsel. Doordat CUP-Zuid als een supermarkt is opgezet, kunnen klanten hun producten binnen zekere grenzen naar eigen voorkeur

kiezen. Onze klanten waarderen dit enorm. Zij worden bij hun rondje door de winkel begeleid door een van onze vrijwilligers en ook dit sociale moment wordt door klanten én vrijwilligers gewaardeerd.

De winkel is een model geworden voor onze toekomstige leveringen aan onze klanten. Wij zijn nog steeds aan het zoeken naar een vergelijkbare mogelijkheid voor Arnhem-Noord, maar de hoge onroerend goed prijzen maken dit moeilijk. Toch hopen we ook hier in de komende jaren stappen te kunnen zetten. In Westervoort experimenteren we met een pop-up store, door op het uitgiftepunt de producten op bloemenkarren uit te stallen. De klanten kunnen daardoor binnen zekere grenzen hun producten zelf selecteren.

Soms komt er een hele mooie actie voorbij. Zo hebben maar liefst 146 klanten op Kerstavond bij Pinoccio een kerstdiner aangeboden gekregen.

Vrijwilligers

Ook in 2019 is het ons weer gelukt ons vrijwilligersbestand op peil te houden. Dit is niet altijd makkelijk, omdat ons werk weliswaar vrijwillig, maar niet vrijblijvend is. Onze organisatie wordt steeds groter en professioneler en vergt dus ook de nodige professionaliteit van onze vrijwilligers. In een periode van economische groei met werknemers die tot op latere leeftijd kunnen (en moeten) doorwerken, blijft er minder ruimte voor vrijwilligerswerk over. Dat het ons desondanks steeds weer lukt om ons vrijwilligersbestand op peil te houden met enthousiaste en gemotiveerde medewerkers vervult ons met trots. Hulde aan al onze vrijwilligers!

In 2019 is een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. In het algemeen zijn onze vrijwilligers zeer tevreden. Bij indiensttreding was hun motivatie zeer hoog (8,6 op een tienpuntsschaal). Bij bestaande vrijwilligers bleef deze nagenoeg even hoog. Bij vrijwilligers die inmiddels vertrokken zijn, werd deze 7,2. De vertrokken vrijwilligers waren over het algemeen jonger en hoger opgeleid. Naast praktische redenen (verhuizingen, weer aan het werk) gaven sommige vrijwilligers aan dat zij bij meer flexibele indeling van de

werkzaamheden wellicht gebleven waren. Hiermee gaan wij in 2020 aan de slag.

Onze vrijwilligers worden niet beloond, maar soms krijgen we een aanbod waarmee we onze vrijwilligers kunnen bedanken. Zo hebben we in september een BBQ kunnen organiseren bij De Kookplaats, op basis van dinerbonnen die we ontvingen. *(foto boven)*

En in januari hebben de medewerkers van onze winkel een nieuwjaarsontbijt bij IKEA aangeboden gekregen.

De Open dag op 19 oktober heeft ons veel publiciteit opgeleverd. Naar aanleiding hiervan hebben we flink wat nieuwe vrijwilligers én donateurs mogen verwelkomen. *(foto links)*

Leveranciers

In 2019 is het aantal geleverde producten met 18% gestegen naar 5,8 miljoen consumenteneenheden. Onze grootste landelijke leveranciers zijn AH (zowel distributiecentra, XPO als winkels), Unilever, Arla, Bieze, Wessanen, Kraft Heinz, Friesland Campina, de Groente- en Fruitbrigade, Nabuurs en Pepsico.

De grootste regionale leveranciers zijn Lidl distributiecentrum, Dr. Oetker, Intersnack, regionaal distributiecentrum Salland Twente, voedselbank Tiel, Heinz Elst, Bakker Zeewolde, Bolletje, Beiersdorf en regionaal distributiecentrum Haaglanden. De belangrijkste lokale leveranciers zijn de supermarkten met ingevroren vlees-, kip- en visderving, Hilvers bakkerij, Tezet, Makro, Stichting Blij en Peeze.

Het aandeel landelijk is nu ongeveer 70%, de overige 30% wordt regionaal en lokaal verworven. Met name het landelijk aangeboden voedsel groeit hard. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de contracten met de top 20 voedselbedrijven zorgen voor een wekelijkse stroom producten, zoals Unilever en Friesland Campina en de goede naam die Voedselbank verworven heeft met het voedselveilig behandelen van aangeboden voedsel. Wij merken dat het aanbod koelvers toeneemt.

Doordat de Voedselbanken in de regio steeds meer naar meerdaagse uitgifte gaan, kunnen we die stroom koelvers de hele week goed kwijt. Als alle voedselbanken in de regio

dagelijks uit zouden geven, dan zijn wij ervan overtuigd dat er voldoende koelvers te verwerven is.

Het aanbod van de Groenten & Fruit Brigade (GFB) die in 2018 is opgezet in samenwerking tussen het Westland (handel en kwekers) en Voedselbanken Nederland is in 2019 meer dan verdubbeld. Er wordt nu ook onderzocht of er zo'n brigade op te zetten is bij greenport Venlo. Daarnaast betrekken wij via het distributiecentrum van de Lidl retourstromen groenten en fruit vanuit de winkels: in 2019 186% meer.

De contacten die we hebben met de regionale distributiecentra Salland Twente en Haaglanden leveren resp. 99.500 en 53.700 producten op. Dit zijn dan producten die ze regionaal verworven hebben en zelf niet in hun regio kwijt konden. Vaak ruilen we dat dan met ons eigen aanbod dat te groot is voor onze regio. Ook met Voedselbank Tiel onderhouden we goede relaties. Deze relatief kleine voedselbank heeft nogal wat belangrijke foodproducenten binnen de gemeentegrenzen waaronder kaasproducent Aware. Alles wat ze niet zelf kwijt kunnen, wordt nu onder 25 aangesloten voedselbanken verdeeld. Ons RDC is ervoor opgericht om overschotten over de regio te verdelen. Wij promoten deze functie bij de bij ons aangesloten 25 voedselbanken om overschotten via ons distributiecentrum te verspreiden.

Top 10 landelijke leveranciers

Leverancier	Hoeveelheid 2019	% stijging/daling
AH	1.017.900	10
Unilever	625.300	87
Arla	390.479	35
Friesland Campina	289.000	-6,5
Bieze Food Group	253.000	-9
Natudis Wessanen	227.300	68
Kraft Heinz	214.400	-23
GFB	169.900	113
Nabuurs	146.700	116
Pepsico	113.500	-16

Top 10 Regionaal/lokaal

Leverancier	Hoeveelheid 2019	% stijging/daling
Lidl DC	129.390	186
Dr Oetker	110.200	-4,9
Intersnack	106.800	-15
RDC Salland Twente	99.300	211
VB Tiel	92.471	-39
Heinz Elst	74.500	30
Bakker Zeewolde	69.900	-0,5
Bolletje	64.400	93
Beiersdorf	55.200	100
RDC Haaglanden	53.700	-62

Studenten van de Landbouw Universiteit, die aan het werk gezet werden tijdens een informatiedragers over Stadslandbouw

Onze klanten krijgen wekelijks minimaal 26 producten mee naar huis, met een minimale waarde van € 45,-.

Naar schatting redden de voedselbanken daarmee 1,5% van het voedsel dat anders verspild zou worden.

Distributiefunctie

Naast onze lokale functie als Voedselbank Arnhem vervullen wij ook de rol van distributiecentrum. Behalve door onze eigen voedselverwervingsactiviteiten ontvangen wij ook veel voedsel op basis van landelijke afspraken tussen Voedselbank Nederland en landelijke leveranciers. Voedselbank Arnhem is een van de tien distributiecentra binnen Voedselbank Nederland.

Vanuit ons distributiecentrum leveren wij wekelijks producten aan 25 andere lokale voedselbanken in de provincie Gelderland en het oostelijke deel van de provincie Utrecht. Iedere week, meestal op donderdag en vrijdag komen zij één of meerdere keren met busjes langs om deze producten op te halen. Ook onderlinge leveringen tussen de tien regionale distributiecentra komen veelvuldig voor.

Door de toenemende klantenaantallen en het groeiende productaanbod zien we de grenzen van onze huidige transport- en opslagcapaciteit naderen. Tot nu toe lukt het ons dankzij de tomeloze inzet van onze transportafdeling om onze dienstverlening aan andere lokale voedselbanken kosteloos te verrichten. Daarmee hebben we in het land een uitzonderingspositie en het zal van onze financiële middelen afhangen of wij dit op deze manier zullen kunnen blijven doen.

Voedselveiligheid

In februari heeft onze voedselbank tijdens de keuring op het gebied van voedselveiligheid 95 van de 100 punten behaald. Een hele mooie score en daarmee werden we beloond voor ons schoonmaakbeleid, ongediertebestrijding en het borgen van de koelketen. De verbeterpunten zijn voortvarend opgepakt. Zo zijn de vrijwilligers (digitaal) getraind op het terrein van voedselveiligheid en Arbo en zijn er voor voedselveiligheid diverse protocollen opgesteld die door het voedselveiligheidsteam worden gemonitord. Al met al is het bewustzijn van de vrijwilligers op het terrein van voedselveiligheid verhoogd.

Fondsenwerving en financiën

Na 2018 met een negatief resultaat van ruim € 90.000 te hebben afgesloten ten gevolge van gestegen kosten, is het resultaat over 2019 verbeterd naar - €53.651. Nog steeds negatief, maar met stijgende inkomsten in de tweede helft van 2019. De afdeling Fondsenwerving heeft er actief voor gezorgd dat zowel bedrijven, particulieren, gemeentes en stichtingen ons steeds actiever ondersteunen. Door een mutatie van € 50.000 uit de bestemmingsreserve is het resultaat uiteindelijk - €651.

Cijfers 2019

In 2019 is het aantal vrijwilligers (421) nagenoeg gelijk gebleven. Zij vervulden gezamenlijk 491 functies. Sommige vrijwilligers vervulden dus twee of soms zelfs 3 functies.

Verhouding
vrijwilligers
man/vrouw

Stand aantal vrijwilligers per ultimo 2019

aantallen per afdeling	2019	2018
Bestuur	5	5
Aanmelding	11	8
Opslag- en pakketverwerking	126	135
Transport	42	41
Uitgiftepunten	157	175
UitgifteZuid	99	106
Voedselverwerving	7	6
Arbo/Voedselveiligheid	3	2
Communicatie	10	10
Algemene Coördinatie	1	1
Faciliteiten	12	9
Fondsenwerving	10	7
Projectbureau	2	3
Regio Voedselbanken	2	1
Vrijwilligers	4	2
Totaal	491	513

De leeftijdsopbouw laat zien dat het grootste deel van onze vrijwilligers (70%) ouder is dan 60 jaar. Het is mooi om te zien dat mensen tot op hoge leeftijd actief voor de voedselbank blijven. Tegelijkertijd zullen we ons best moeten doen om naast deze mensen ook jongere mensen aan te spreken. Slechts 7% van onze vrijwilligers is jonger dan 40 jaar, maar dit is wel een hoger percentage dan vorig jaar.

Leeftijdsgroepen

onbekend:	12
jonger dan 25	5
25 - 40	25
40 - 60	85
60 - 80	279
boven de 80	15

In 2019 zijn er 76 nieuwe vrijwilligers bijgekomen en 78 vertrokken.

Er zijn veel vrijwilligers die al heel lang voor de voedselbank actief zijn:

korter dan 6 maanden	27
tussen 6 maanden en 1 jaar	36
1 tot 2 jaar	51
2 tot 5 jaar	118
5 tot 10 jaar	116
langer dan 10 jaar	73

Klanten VB Arnhem	per eind 2019	2018
gezinnen	1221	1138
personen	2851	2722
Klanten van vorig jaar	1488	811
Nieuwe klanten dit jaar	343	433
Gestopt	792	665

Leeftijd aanvrager

< 30	10%	13%
30 - 50	49%	49%
50 - 60	27%	26%
> 60	14%	12%

Leeftijd personen

volwassenen	52%	54%
kinderen < 18	37%	37%
kinderen > 18	11%	9%

Soort huishouden

alleenstaanden	47%	47%
één ouder gezin	29%	26%
gezinnen	18%	21%
stellen	6%	6%

Samenstelling huishouden

1 persoons	48%	45%
2 persoons	18%	18%
3 persoons	12%	11%
4 persoons	9%	10%
5 persoons	7%	8%
6 persoons of meer	6%	6%

Gebruiksduur

< 3 maanden	16%	18%
3 - 6 maanden	11%	15%
6 - 12 maanden	20%	22%
12 - 24 maanden	26%	22%
24 - 36 maanden	12%	10%
> 36 maanden	15%	13%

Bestuur

Voor een overzicht van de financiën verwijzen we u graag naar het financieel jaarverslag op onze website.

Het bestuur van Voedselbank Arnhem: v.l.n.r.: Ger Schopman, penningmeester, Ivo van Heijst, secretaris, Caroline van der Sluis, vice voorzitter en algemeen coördinator en Hans Spielman, voorzitter.

Vooruitblik 2020

De grootste uitdaging voor 2020 was bij aanvang van het jaar het voorsorteren op verwachte groei. Voedselbanken Nederland verwachtte een verdubbeling in de komende jaren. En toen kwam COVID-19.

Door de lockdown en de daarmee gepaard gaande maatregelen (afstand houden, veelvuldig handen wassen, iedereen ouder dan 70 jaar naar huis, enz.) hebben we ons logistieke proces volledig op zijn kop gezet: tijdelijke sluiting van een flink aantal uitgiftepunten, dagelijkse uitgifte vanuit het distributiecentrum, uitgifte in plastic tassen, stopzetten van de keuzemogelijkheid in de winkel alsmede bij de pop-up store in Westervoort, dagelijks klaarzetten van pakketten, dagelijks een aantal lokale voedselbanken die voedsel komen halen in plaats van alleen donderdag en vrijdag. De werkprocessen die we in deze crisistijd hanteren, zullen we gedurende langere tijd moeten vasthouden. Tegelijkertijd zagen we de hoeveelheid (verse) producten die we geleverd krijgen toenemen, zodat we onze klanten fantastische pakketten hebben kunnen leveren. Dit hebben we kunnen doen door de enorme inzet van onze bestaande vrijwilligers én een grote instroom van nieuwe vrijwilligers.

Ten gevolge van de zich inmiddels ontwikkelende economische crisis verwachten we een sterke stijging van ons klantenaantal. Het is belangrijk om ons vrijwilligersbestand op peil te houden en indien mogelijk een deel van de nieuwe vrijwilligers aan ons te binden. Alle publiciteit rondom COVID-19 voor de voedselbank heeft ons gelukkig ook veel goeds gebracht: veel (nieuwe) vrijwilligers, prachtig voedsel en toenemende financiële middelen. Van COVID-19 nemen we liever vandaag dan morgen afscheid, maar deze positieve gevolgen willen we graag vasthouden!

En verder in 2019...

- Veel dank aan al onze vrijwilligers
- Veel dank aan al onze voedselleveranciers
- Veel dank aan al onze donateurs

Schoolklassen zamelen regelmatig producten in voor de voedselbank.

Colofon

Stichting Voedselbank Arnhem

Bruningweg 7

6827 BM Arnhem

Telefoon: 026 351 53 17

Fax: 026 361 46 39

E-mail: info@voedselbankarnhem.nl

Internet: www.voedselbankarnhem.nl

Bankrekening: NL59RABO 01084 73 317

KvK centraal Gelderland: 09150960

Eindredactie: Caroline van der Sluis

Vormgeving: Walter Luykenaar

Fotografie: Miriam Harten, Huub Louppen, Riechelle van der Valk

© Voedselbank Arnhem

Overname van artikelen in andere publicaties is toegestaan. Vermelding van de bron wordt daarbij op prijs gesteld.

Promotie voor de Open Dag op Omroep Gelderland.

Vrijwilligers met een deel van de leverantie van de Groente- en Fruitbrigade.

Blijde gezichten tijdens het kerstdiner van klanten van Voedselbank Arnhem bij Restaurant Pinoccio.